

Szent István öröksége*

[...] A Józsa Judit Művészeti Alapítvány célja kulturális tevékenység a társadalmi tudatosság és szerepvállalás, a magyar örökség, a nemzeti érték- és identitástudat, valamint a *hazaszeretet* és *összetartás* erősítése érdekében. Alapítványunk elnökeként, alkotóművészként és művészettörténészként is megtiszteltetés számomra, hogy a Kárpát-medencei Magyarság Evangelizációjáért Alapítványnak (KÁMME) a *Kárpát-medencei keresztény alkotóművészet támogatása* című programjában kuratóriumi elnökként vehetek részt.

A Kárpát-medencei Magyarság Evangelizációjáért Alapítvány céljai és feladatvállalásai kapcsán központi gondolatnak tekinti a Kárpát-medence keresztény értékeinek megőrzését, bemutatását, a magyar nemzeti egység elősegítését, a társadalmi és kulturális szerepvállalás révén az értékmentő és értékteremtő feladatellátást, a Kárpát-medencei keresztény alkotóművészek támogatását a keresztény magyar kultúra új, maradandó értékeinek létrehozása érdekében. [...] Kormányunk nemzetépítő munkájának különösen fontos eleme az egységes nemzetben való gondolkodás, amelyhez elengedhetetlenül szükséges a nemzetrészek sajátos gazdagságának megismerése, hogy teljes képet kaphassunk a magyar kultúráról, hiszen csak ennek ismeretében lehet sikeres a magyar jövőnk. A Kárpát-medencei magyar kultúra bemutatásának, fejlesztésének és erősítésének kiemelkedő támogatója az anyaország. A Kárpát-medencei alkotóművészetből fókuszba állítjuk a keresztény alkotóművészetet, ugyanis az elmúlt hetven esztendőben a határon túlra szorult területeken kimagasló színvonalú életművek jöttek létre, de ezekből a honi művészettörténet méltanul keveset fedezett fel. 1949 előtti átfogó

kanonizálás utáni hiánypótlásra Makovecz Imre és a Magyar Művészeti Akadémia tett kezdeményezéseket. Azonban napjainkra világossá vált, hogy egységes, áttekintő gondolkodás és megjelenítés, a várva várt méltó kanonizáció különösen fontossá vált.

A nemzetépítő munkához mi is igyekszünk hozzátenni a részünket a magunk területén, szerény tehetségünk szerint. Itt, az anyaországban élő székely művészként és művészettörténészként örömmel vállaltam a KÁMME felkérését, a *Szent István öröksége* c. összművészeti Kárpát-medencei keresztény alkotóművészeket összefogó tárlat kurátori feladatát. Ez a program is a Magyar Kormány támogatásával valósulhat meg.

A Szent István öröksége c. kiállítást a legméltóbb helyszínen, a Szent István-bazilika altemplomának középső részében kiépített kereszt formájú kiállítási installációban álmodtam meg. Török Gábor, a kiállítási installáció tervezője és kivitelezője, önzetlenül személyesen is támogatta a kiállítás létrejöttét. [...] Kizárólag meghívásos pályázattal szerte a Kárpát-medencéből és az anyaországból a legkiemelkedőbb keresztény magyar alkotóművészek közül 83 alkotót összefogva olyan összművészeti tárlatot szerveztünk, amely bemutatja a kortárs magyar művészeti alkotások révén, nemzeti összetartozásunk mellett, a több mint 1000 éves keresztény kulturális értékeinket és örökségünket.

A hatalmas összefogással megrendezésre kerülő kiállításban szimbolikusan 52 alkotóművész felkérésével (három alkotással, mintegy 156 műtárggyal) utalunk az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra. A Nemzetstratégiai Kutatóintézet támogatása az, hogy rendelkezésünkre

* *Szent István öröksége – Kárpát-medencei keresztény magyar alkotóművészeti kiállítás címmel 2021. szeptember 2–12. között a budapesti Szent István-bazilika altemplomában kiállítást rendezett a Józsa Judit Művészeti Alapítvány és a Kárpát-medencei Magyarság Evangelizációjáért Alapítvány. Ez utóbbi kiadásában azonos címmel katalógus is megjelent. Ennek anyagából adunk válogatást az Aracs e számában, és közöljük Józsa Judit kiállításkurátor és katalógusszerkesztő bevezetőjének rövidített, szerkesztett változatát.*

bocsátotta a Kárpát-medencei műtárggyűjteményét. Így az NSKI gyűjteményéből 30 művész egy-egy alkotásával, mintegy 30 műtárggyal egészülve, 83 alkotóművész részvételével közel 200 műalkotással utalunk a 83 évvel ezelőtt Magyarországon tartott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) eseményére. Nem feledkezünk meg a szerte a nagyvilágban, diaszpórában élő magyarokról sem. Az említetteken kívül két művész a diaszpórában élő keresztény magyar alkotókat képviseli e tárlatban.

A kereszt befogad, aki belép, csodákra lel a szó szoros és átvitt értelmében is. A bazilika csodálatos építészeti terében, az oszlopsor adta térméretben megrendezett összművészeti kiállítás páratlan kulturális élményt nyújt „Szent István örökségében”.

Szent István (975 körül – 1038. augusztus 15.), születési nevén *Vajk*, az utolsó magyar fejedelem és az első magyar király. Géza fejedelem és Sarolt fejedelemasszony fia, a keresztény magyar állam megteremtője, Magyarország fővédőszentje, akit minden Kárpát-medencében élő magyar szeret és tisztel. Első királyunk Imre fiához írt *Intelmei* ezer év múltán, ma is érvényesek, és mindannyiunkhoz szólnak. Ezek az intelmek a legfontosabb ránk hagyott értékek közé sorolhatók Szent István örökségében. Nem véletlen tehát, hogy a tárlatban felidézzük az *Intelmek* szavait.

Légy „irgalmas”, „erős”, „alázatos”, „mértékletes”, „szelíd”, „szemérmes”, „becsületes”. E szavakat nemcsak a szent király, hanem minden magyar édesapa örökül hagyja gyermekének. Ősi kultúránk, hagyományaink, népművészetünk, erényeink a magyar örökség részét képezik, és csak úgy maradhatnak fent, ha vannak magyar családok, s abban vannak gyermekek. A családban öröklődik a hagyomány, itt formálódik a lé-

lek és a nemzettudat is. [...] Első szent királyunk minden világi küzdelmen felül álló mennyei pártfogót hagyott örökül kereszténnyé vált utódaira, azaz miránk. És tette ezt úgy, hogy új tartalmat kaphatott az ősi forma. Így a magyar kultúra lényegében olyan erős keresztény kultúra lehetett, amely ősvallásunk egyistenhitének elemeit őrzi meg mindmáig, krisztianizált formában. A Szűz méhébe fogadta, és Fiú képében világra szülte a fénytel teremtő Atyaistent. Az Árpád-ház ősanynja, Emese, álmában a fénymagot hozó, „túlról” érkező, szellemerőt megidéző turulmadár közvetítésével fogant, és így a Krisztust szülő Máriát „előlegezte” meg a magyarság számára. **A honfoglaló magyarság mélyen tisztelt istenanyja, a Boldogasszony, valójában népünk történeti tudatának, mitologikus gondolkodásának legkiemelkedőbb és legfontosabb példája. Tehát a kereszténység egyetemes tradíciójának és a magyar ősi örökségnek megtestesítője.**

Szent István királyunk által, idén 983 évvel ezelőtt történt országfelajánlása óta, Magyarország Mária országa, mi magyarok pedig Mária népe vagyunk, országunk Regnum Marianum. Magyarország királynője a Nagyboldogasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, akit augusztus 15-én, halála napján, égbe emeltek az angyalok. Mi, magyarok hisszük, hogy ott fent, a mennyekben, a Szent Koronával koronázták meg. **Mária országában Mária népe ma is őrzi Szent István örökségét, őrzi a keresztény magyar kultúrát!**

A 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) idejére időzített kiállítással nemcsak a széles magyar társadalom számára, hanem a nemzetközi közönségnek is bemutatjuk a Kárpát-medencei kortárs keresztény nemzeti művészetünket.

Isten áldja és óvja nemzetünket!